

AMIGOS DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elke Zaterdag.
Abonnementen voor Curacao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.25.
Prijs der Advertenties van 1 tot 7 regels fl. 0.50, voor elke regel meer fl. 0.07½.

BUREAU VAN DIT BLAD

OP CURACAO.

PLEIN VAN PIETERMAAL. N° 120.

De Agentuur

ten huize van de Heeren

JAN ELLIS, Curacao, — Oranjestad.
 JUAN CAPRILES, Aruba, — Playa.
 JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

CALENDARIO.

Mei-Juni.

30 DOMINGO V. DESPUES DE PASCO.
 1 LUNA. S. Angela i Petrona v. dia Rogacion.
 2 MARTES. S. Simon, e. dia Rogacion.
 3 RAZON. S. Marcelino, v. dia Rogacion.
 4 MIÉRCOLES. Ascension de N. S. H. C. fest. w.
 5 VIERNES. S. Francisco Curacao, e.
 6 SABBA. S. Basilio, ob. i. m.

STAND DER MAAN.

N. M. 2 Juni 9 ure 19m. P. M.

Opkomst der Zon:

30 Mei 5 ure 38 min.

Ondergang der Zon:

20 Mei 6 ure 32 min.

SCHIEPSTIJNINGEN.

vertrek van hier:

31 Mei Maracaibo naar Maracaibo.
 2 Juni Valencia .. New-York
 14 .. Philadelphia .. New York

FR. CESLAUS HENRICUS JACOBUS REIJNEN.

TIJDELIJK ADMINISTRATOR

VAN HET APOSTOLISCH VICARIAAT VAN CURACAO.

AAN ZIJN GELOOFTGENOOTEN.

SALVACION EN DEN HEER!

Met droefheid sterren wij allen. Beminde Gelooften, onzen dierbaren Herder en Vader in Christus na. Dien de dood aan ons kinderhart ontnemen heeft.

Het behaagde God Zijn Doelmatigste Hoogwaardigheid Monseigneur PETERUS HENRICUS JOSEPHUS ALEXIS VAN EWIJK, titulair Bisschop van Cambray en Apostolisch Vicaris van Curacao tot zich te nemen in den middernacht van den 18 Mei H. Zijn levendig geloof en Zijn varige godsvrucht, Zijn standvastig genoege, Zijn liefde voor Christus Kerk, Zijn zorgzame waakzaamheid over de hem toevertrouwde kerk, Zijn onvermoeide ijver, Zijn veelvuldige kennis, Zijn edel hart waren ten dienste van U allen gedurende de bijna zestien jaren, die Hij als Hoofd der Curacaosche Missie in Uw midden heeft doorgebracht. De laatste woorden, die Hij na 't ontvangen der H. Teerspijze met een krachtig bewustzijn tot zijn vergaderde Geestelijkheid sprak, getuigden nog van de liefde en zorgzaamheid eens Vaders voor de Zijnen, die Hij weldra verlaten zou. Met een gebroken hart, maar nog kloppend voor Uw zielenheil, beval Hij aan de zorg Zijner Priesters de glorie van Gods Kerk, de armen, weduwen en weezen en de godvruchtige Geestelijken aan; en in verheven woorden bad de stervende Bisschop de Geestelijkheid de belangen van het Katholiek Onderwijs op een bijzondere wijze ter harte te nemen. Zeggend heeft Hij toen zijn handen hemelwaarts over zijn Priesters en al Zijn gelooften opgeheven: en weinige uren na deze roerende plechtigheid verliet Zijn schoone ziel deze aarde. Wij hopen het: reeds bij de intrede van het ander leven heeft Hij de woorden van den eeuwigen Oppepriester mogen hooren „Welkom goede en getrouwe dienaar, omdat Gij getrouw geweest zijt over rechte, zal ik U over veel stellen, tred binnen in de vreugde Uws Heeren" (1).

Beminde Gelooften, gedachtig aan de woorden van den H. Apostel Paulus „gedenkt U Oversten, die U 't woord Gods verkondigd hebben, beschouw het vliedende van hun wandel en volgt hen gelooft na" (2), zult gij

allen Uw dierbaren Overleden Bisschop blijven gedenken, vooral in Uwe gebeden en tijdens het H. Sacrament der Mis.

Wij verzoeken de Eerwaarde Geestelijken van het Vicariaat, dat op even achtereenvolgende Zondagen na 't gezamenlijk bidden van den Rozenkranz de Psalm „de Profundis" met de Oratio „Deus qui inter Apostolicos" in elke Kerk zal gezongen worden.

En nu, Beminde Gelooften, rest ons de verplichting U allen ter kennis te brengen, dat krachtens een door wijlen Z. D. Hoogwaardigheid Mgr. H. J. A. VAN EWIJK eigenhandig geschreven en ondertekend document, overeenkomstig de Pauselijke voorschriften en bij een bijzondere machtiging. Wij belast zijn geworden met het Bestuur van het Apostolisch Vicariaat van Curacao, tot dat de Stoel van Rome den opvolger van onzen overleden apostolischen Vicaris zal benoemd hebben. Op Gods hulp en Uwe gebeden steunend hebben wij die lastgeving aanvaard.

Wij verzoeken dringend de gebeden van U, opdat God ons weldra een waardigen Herder gelieve te zenden. Te dien einde gelasten Wij, dat in elke H. Mis de Imperata de Spiritu Sancto — juxta rubricas — zal gebeden worden. Ook verlang Wij, dat in elk openbare kerk en kapel van ons Vicariaat iedere week op een dag naar verkiezing de Litanie van alle Heiligen zal gebeden worden, tot de keuze van een nieuwen Apostolischen Vicaris zal zijn bekend gemaakt.

En zal dit Ons Schrijven op den Zondag na ontvangst volgens gebruikelijke wijze worden voorgelezen.

Gegeven te Curacao,

den 20 Mei 1886.

De Apostolische Administrator voornoemd,

Fr. C. H. J. Reijnen.

(1) Luc. XIX. 17.

(2) ad Hebr. XIII. 7.

FR. CESLAO HENRICO JACOBO REIJNEN.

ADMINISTRADOR PA TEMPOE

DI APOSTOLICO VICARIATO DI CURACAO

NA SU CRISTIANNAN.

SALVACION DEN SENJOR!

Coe tristeza Cristian Stimarnan, nos ta sigi den nos cordamento, nos Wardador i Tata stimar den Cristoe, koe morto a rancia for di nos coerazon di Jioe.

A gusta na Dios di toema ceree di Ele Monseñor Henrico Hose ALEXIO VAN EWIJK Obispo titular di Cambray, i Vicario Apostolico di Curacao mei anochi di 18 di Mayo pasá.

Fé biboe, debocion berdaera, animo firme, cuidado grandi pa carnerman confiar na su vigilancia, zelo sin causa, coerazon generoso, alta sabiduria di Su Ilustrisimo tabata na servicio di boso toer durante di ta falta poco diez seis anja, koe su Ilustrisimo a pasa mei mei di boso como cabez di es Vicariato aki.

Ultimo palabranan koe Su Ilustrisimo a papia, despues di a ricibi Santa Comunión coe toer conocimiento, coe su Sacerdotenan tabata doena testimonio ainda di stimacion, di cuidado di un Tata pa su jioenan koe El a bandona bien prestoe.

Coe un coerazon kibrar na ki tabata bati ainda pa bienestar di boso alma, su Ilustrisimo tabata recomenda na cuidado di su Sacerdotenan gloria di Iglesia di Cristoe, pobernan, bijudanan, huerfanan i toer institucion religiosa; i coe palabranan sublime Obispo moribundo tabata pidi su Sacerdotenan pa toema na coerazon na un manera particular bienestar di schoolnan Catolico. Bendicionando Su Ilustrisimo a hisa su manoe na Cielo arriba su Sacerdotenan i su pueblo Cristian, i poco ora despues di es tristoe solemidad su alma santa a sali foi di es mundo. Nos ta spera koe na entrada caba den otro bida. Su Ilustrisimo por a tende palabra di Pontifice eterno: "pabien bon i fiel criar, pasobra bo tabata fiel arriba poco, lo mi poné Bo arriba mucho: dreata den legria di bo Senjor." (1)

Cristian Stimarnan, coe palabranan

di S. Pablo den boso sintir koe ta bisa: "Corda boso Majornan ki a predica boso palabra di Dios, considera fin di nan bida, i sigi nan fé". (2) boso toer lo keda corda boso Obispo defunto i Tata stimar, principalmente den boso oracion i bato di adorabel Santo Sacrificio di Misa.

Nos ta pidi Rev. Sacerdotenan di Vicariato pa canta siete dia Domingo largo despues di rezamento di Rosario Salmo "De profundis" coe Oracion "Deus qui inter Apostolicos" den toer Iglesia.

I awor Cristian Stimarnan, ta nos deber di doena boso di conocencia koe nos, pa forza di un documento scirbi i firmar pa Obispo defunto mees conforme coe precepto di Papa i cun poder particular, ta encargar coe administracion di Vicariato Apostolico di Curacao, té koe Silja di Roma lo a nombra Sucesor di nos Vicario Apostolico defunto.

Confianto arriba judanza di Dios i boso oracion, nos a acepta es encargo.

Nos ta pidi boso oracion masjar tanto, pa Dios manda pa nos pronto un digno Wardador. Pes fin nos ta manda pa leza den toer Misa segun Rubrica oracion di Spiritu Santo.

Nos ta desea tambe koe cada semana arriba un dia na gustoe, ta leza den toer Iglesia i Kapel publico di nos Vicariato Letania di toer Santoe té koe nos sabi, koe Vicario Apostolico nobo ta nombrar.

Es carta aki lo worde lezar dia Domingo despues di a ricibi na manera di custumbre.

Doenar na Curacao,
 dia 20 di Mayo 1886.

Administrador Apostolico mentar,

Fr. C. H. J. Reijnen.

(1) Luc. XIX. 17.

(2) ad Hebr. XIII. 7.

HOMENAGE.

Den e siman-aki Catholicanan di Curaçao, Aruba i Bonaire a moestra nan amor i gratitud pa nan difuntoe Vicario Apostólico di un manera dignoe. Tanto segun prescripcionnan di Muy Rev. Administrador di Vicariato, como pa orden di Pastornan di diferente parokianan tabatin diferente Sacrificio di Misa ofrecer pa descanso di alma di Monseigneur van Ewijk, i na e ocasionnan-ai toer e misanan tabata jeen di crejente. Esai tabata ainda mas notable aki den stad na ocasion di Vigilia solemnenan di dia Domingoe i Dia Luna pasar, i na ocasion di Misa di Requiem, koe tabata cantar na Pietermaai i na Otrobanda Dia Luna i Dia Martis di e siman-aki. Debocion di crejente-nan tabata grandi, principalmente durante Santoe Sacrificionan, koe Muy Rev. Pastor Blommerde a canta den Misa di Sacratissimo Rosario i Mgr. M. A. Baralt den Misa di Santa Ana. Toer padernan di Pietermaai i di Otrobanda, huntoe coe Muy Rev. Padernan H. v. d. Heiligenberg i P. Cremer, a asisti na e Sacrificionan-ai, mientras Muy Rev. Administrador di Vicariato tabata sigi toer solemnidadnan na un Bidbank.

Reverendo Misionarionan di toer e parokianan, koe ta pertenece na Mision di Curaçao, a manda na Muy Rev. Administrador i su Clero-nan participacion di e pérdida grandi, koe nos toer ta lamenta. Den nan correspondencia e Misionarionan-ai ta participa, koe tristeza di cada parokia tabata notable, ora klok di Misanan a doena crejente-nan promer noticia di morto di nos Ilustrisimo Prelado. Toer anochi e misanan-ai tabata jeen di Catolica, koe kier tabata na rezamentoe di Rosario pa alma di nan Obispo, i ni un hende no a larga di asisti na Sacrificionan ofrecer pa mees intencion; hopi hende a ricibi Santoe Comunión tambe. Na S. Rosa tabatin Misa solem.

Redaccion di e courant-aki tambe a ricibi un correspondencia riba morto di Mgr. Ewijk, foi cual nos ta toema lo ke ta sigi:

"Si Mgr. van Ewijk a doena prueba serper koe e tabata stima parokia di San Willebrordo pa su fé i su debocion, awe e parokia-ai tambe a moestra su amor koe é tin pa e Obispo difuntoe, i el a moestra tambe koe é ta comprende su obligacion di implora judanza di Dios pa alma di esnan, koe a predica i doené fé.

"Awé, Dia Razon, tabata dia koe henter parokia lo a ofrece nan oracion pa descanso di alma di difuntoe Mgr. van Ewijk.

"For di mainta tempran eaba pueblo a coemiza bini Misa, i pa 4 ora no tabatin lugar ni pa un hende mas den misa. Pa cinco ora Sacrificio di Requiem a coemiza, bao di cual un tercera parte di parokia a jega na Santa Mesa di Senjor pa pidi Bon Dios judanza pa nan Tata i Obispoe stimar. Dios doena koe Cielo a scucha eaba e Requiescat in Pace, koe a sali for di coerazon di e crejente-nan."

Ta fácil pa nos comprende tristeza i abatimiento koe mester a reina den e parokianan-ai den e dia tristo-nan; si nos corda lo ke a sosode aki den stad di Curaçao: si nos corda koe henter stad tabata di luto; koe den familia catolicanan hende tabata nota un tristeza, como si ta un di nan miembro mas apreciar i stimar tabata hibar for di nan na tumba. Ta sigur koe Catholicanan a mira coe orguljo i gratitud e homenagenan, koe asina tantoe jioe respetable di Curaçao di otro creencia i religion, a haci na e Ilustrisimo Difuntoe, i no ta poco e consuelo koe nos a sinti coe e tono digno di tristeza, koe tabata espresar den courantnan. "Curaçoesche Courant", "El Imparcial", i "El Vapulador" tin derecho riba reconocementoe di Catolicanan. Den e número-aki Senjor José A. Serrano tambe ta dedica algun palabra na memoria di Monseigneur van Ewijk.

Dia Martis pasar Hermananan di Tercera Orden di San Dominico a

entrega Muy Rev. Administrador di Vicariato un luhoso cruz di flor den un cuadro pretoe i coe un inscripcion a propósito. Como prueba di piedad i grata veneracion di e Hermana Dominicananan pa e difuntoe Obispo i Dominicano, e regalo-ai lo ta poner riba su graf.— Miembronan di Congregacion di Inmaculada Concepcion di Pietermaai tambe a moestra nan veneracion pa e Difuntoe. Ajeri mainta Congregacionanan a asisti coe muchoe debocion na un Sacrificio di Misa, koe nan a larga canta pa Mgr. van Ewijk. Despues di misa nan directiva a bai na cementerio católico di Otrobanda i el a pone riba e graf koe ta warda restonan precioso di nos Obispoe, un kran di flor artificial di mas fin; den centro di e kran hende por leza e palabranan-aki: *Ofrenda de filial ternura que consagran a la memoria del virtuoso Prelado Fr. P. H. J. A. VAN EWIK, Vicario Apostólico de Curaçao, pasado a mejor vida el 18 de Mayo de 1886, los miembros de la Congregacion establecida en Pietermaai bajo los auspicios de la Inmaculada Concepcion de la Santísima Virgen María.*

IN MEMORIA ETERNA ERUNT JUSTI.

Virtuoso y esclarecido varon cuyas recomendables virtudes, recto proceder é inquebrantable justicia en su caracter de Vicario Apostólico de Curaçao y sus abyacencias, le gran-gearon la inmensa gratitud, profundo respeto y el amor intenso con que lo acompañó toda la parte menesterosa, de puras é inocentes costumbres de la poblacion, en su post-tracion hasta dejarle el 18 de los corrientes a las seis de la tarde en la eterna morada donde principia la vida del justo, que consagrado al servicio de Dios en la tierra, tiene lugar predestinado en el cielo.

En vano los que no aman la virtud por si misma y los que luchan por separarla de la redentora doctrina que nos trajo el verdadero cristianismo, se empeñan en desconocer ese poder instintivo que lleva la conciencia pura al corazon animado por el temor a Dios y el amor al prójimo, y de lo cual es testimonio fiel é irrecusable esa ovacion espontánea tributada por toda la parte menesterosa y desamparada, con abundancia de lágrimas y oraciones fervorosas a las inviolables y legítimas demostraciones con que supo cultivar el buen pastor la moral evangélica del rebaño confiado a sus piadosos cuidados, hasta lograr inspirar a los fieles que lo componen profunda veneracion por la divina belleza de sus católicos prácticos.

Por 16 años estuvo consagrado en su ministerio apostólico al mejoramiento, perfeccion y progreso de los varios establecimientos de enseñanza, de beneficencia y de positiva y verdadera caridad, fundados por el clero católico, y en los cuales la mas indulgente tolerancia, la inalterable práctica de la igualdad proclamada por el Divino Maestro el gran principio de la fraternidad universal han encontrado los mas fieles asiduos y compasivos asistentes, que sin reparar en otra cosa que en sus necesidades y dolencias les hayan consagrado todo género de servicios con amor y compasiva ternura, hechos palpables de cuyos beneficios reconocida la parte necesitada y desamparada, y en cuyos corazones no tienen entrada ni la soberbia ni el orgullo, era inoludible la gran efusion de dolor y de amargura con que el pueblo en masa derramó el abundoso llanto con que dejó escrito sobre su sepulcro *Os amamos por tus bondades y lloramos la pérdida del justo y buen Pastor.*

Y tenemos pues confirmado por el acto mas espontáneo é inocente de un pueblo congregado al derredor de un sepulcro por el impulso de un deber de conciencia, como el solo tributo a la verdad y a la justicia nos hace, aun prescindiendo de la Divinidad del culto católico, reverentes adoradores de la virtud, y de los preceptos cristianos que elevando sobre las miserias y debilidades de la vida nuestra alma y nuestro pensamiento, nos hace conocer que solo en Dios y de Dios nos viene el bien que alcanzaremos siempre que practiquemos la virtud cual la practicó el digno Vicario Apostólico que En paz Descanse.

Curaçao, Mayo 21 de 1886.

JOSÉ A. SERRANO.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Bescheiden.

Curaçao, 27 Mei 1886.

Bepaald dat alle vaartuigen, komende van Rio de Janeiro, alwaar de gele koorts heerscht, in de Curaçao-baai aan een quarantaine zullen worden onderworpen van veertien dagen, met inbegrip van de reis.

Bepaald, dat de Heer D. Gaerste Wz., Gezaghebber van Aruba, met ingang van 1° Juni e. k. zijne gemelde betrekking zal hervatten.

De Heeren P. J. C. Lampe en J. J. Beaujon met dien datum oervol ontheven van de verdere waarneming der betrekkingen respectievelijk van Gezaghebber van Aruba en van Ambtenaar van het Openbaar-Ministerie bij het Kantongerecht aldaar.

De Gouvernements-Secretaris, HELLMUND.

— Onder bevel van den In. luit. der art., L. C. Dijkshoorn zal den 12n. Mei van Harderwijk vertrekken een detachement Suppletie-troepen voor West-Indië, sterk 55 man, met bestemming naar Curaçao.

— De Minister van Koloniën heeft, in antwoord op een afdelingsverslag der Tweede Kamer over een begrootings-rekening voor Suriname, als zijn meening te kennen gegeven, dat voor uitbreiding van het kiesrecht tot samenstelling van de Koloniale Staten geen aanleiding bestaat en dat er ook geen behoefte is aan een door de ingezetenen gekozen gemeentebestuur te Paramaribo. De getalsterkte der Europeesche bevolking is voor twee vertegenwoordigende lichamen wel wat te klein.

Aan de ingezetenen der kolonie Curaçao is geen kiesrecht toegekend: de Koloniale Raad in die kolonie bestaat uit de leden van den Raad van Bestuur als vaste leden en uit acht leden door den Koning te benoemen. Vroeger is reeds bevestigd, dat toekenning van kiesrecht daar niet wenschelijk is.

— Een plan tot verbetering van het Curaçoesche maantwezen is door den Minister van Koloniën ontworpen en uitgewerkt aan den Gouverneur medegedeeld, opdat de vereischte gelden voor de uitvoering op de koloniale huishoudelijke begrooting kunnen gebracht worden.

— Den 18n April is het stoomschip Willem I van de West-Indische Maildienst in het Noordzeekanaal in aanvaring gekomen met het stoomschip Constance. Het eerstgenoemde schip bekwaam belangrijke schade.

MAANDAG e. k. zal door Zijne Hoogwaardigheid de Administrator van het Vicariaat 's morgens om 6½ uur in het Gasthuis een gezongen H. Mis worden opgedragen voor wijlen Mgr. H. J. A. van Ewijk. DINSDAG om 6½ uren in de Huiskapel van den Vicarius Apostolicus een solemnele H. Mis, welke insgelijks door den Hoogwaardigen Administrator zal worden oggedragen voor de zielerust van wijlen Mgr. van Ewijk.

Deze week hebben de Katholiken van Curaçao, Aruba en Bonaire op de treffendste wijze van hun liefde en erkentelijkheid jegens den ontslapen Vicarius Apostolicus doen blijken. Overal waren de kerken met geloovigen ruim gevuld op de uren, dat er, hetzij volgens voorschrift van den Hoogwaardigen Administrator, hetzij van wege de Pastoors der onderscheidene gemeenten heilige Diensten voor de zielerust van Monseigneur zaliger werden opgedragen. In 't bijzonder viel dit in het oog hier ter stede bij gelegenheid van de plechtige Vigilie, welke Zondag- en Maandag-avond jl. en van de H. Requiem-mis, welke Maandag en Dinsdag 's morgens op Pietermaai en Otrobanda hebben plaats gehad. Groot was de godsvrucht en stichting der geloovigen vooral gedurende het H. Misoffer, dat opgedragen werd in kerk van O. L. V. van den H. Rozenkruis door den Zeer Eerw. Heer Pastoor C. Blommerde van Otrobanda, terwijl de Zeer Eerw. Heer mgr. M. A. Baralt in de St. Anna-kerk de plechtige Uitvaart verrichtte. De geheele geestelijkheid van beide stads-parochiën alsmede de Zeer Eerw. Paters H. v. d. Heiligenberg en P. Cremer assieerden steeds in beide H. Diensten, gedurende welke op een Priet-Dieu de HoogEerw. Administrator van het Vicariaat de plechtigheden volgde.

Uit alle gemeenten, welke in deze Missie zijn opgericht, hebben de Eerw. Missionarissen de hartelijkste brieven van deelneming en rouwbeklag aan den Hoogwaardigen Administrator en zijne Geestelijkheid toegezonden wegens het zwaar verlies dat allen te betreuren hebben. Tevens wordt daarin vermeld, dat elke parochie in diepen rouw gelompeld was, toen het eerste kloggeluid den dood van den Doetluichtigen Prelaat aan de geloovigen bekend maakte. De geloovigen snelden ieder avond ter kerke om bij het bidden van den Rozenkruis tegenwoordig te wezen, en op de dagen van Uitvaart bleef niemand in gebreke de H. Mis bij te wonen; velen naderden tot de H. Tafel des Heeren. Ook de Redactie van dit blad heeft een correspondentie daaromtrent in dank ontvangen. Wij ontleenen er voor onze Lezers het volgende aan:

"Heeft Mgr. van Ewijk altijd getuigd dat hij de gemeente van S. Willebrordo bemide om naar Gods vrucht en geloof, ook nu heeft zij haar wederliefde betoond aan den overledenen Bisschop en bewezen dat zij haar plicht goed begrepen heeft om degenen, die hier het Geloof gepredikt hebben, na hun dood nog te helpen voor den troon des Heeren.

..Heden Woensdag was het de dag, dat de gansche gemeente hare gebeden zou storten voor de rust der ziel van wijlen Mgr. van Ewijk.

..Reeds vroeg in den morgen stroomde het volk kerkwaarts en ten 4½ uur was er geen plaats in het kleine kerkgebouw meer te bekomen. Om 5 uur begon de Plechtige H. Mis van Requiem, waaronder meer dan 4 der gemeente naderde tot de H. Tafel om den Goeden God hulp af te smeeken voor hun overledenen Vader en Bisschop. Moge het Requiescat in Pace, dat ten hemel steeg uit de harten der geloovigen, reeds verhoord zijn in den Hemel."

Wij kunnen ons best de droefheid en verslagenheid voorstellen, welke in bedoelde parochiën in die dagen moeten geheerscht hebben, als wij gedonken wat er op Curaçao zelve gebeurd is: hoe de rouw hier algemeen was; hoe onder de katholieke families een gevoel van leedwezen en gemis erwaard werd, alsof een der achtbaarste en meest geliefde hater was grafvaarts gedragen. Zeker zagen de Katholiken met trots en dankbaarheid zoovele achtbare ingezetenen van anderen godsdienst en richting hulde koren brengen aan den doorluichtigen Doede,

en niet weinig troostte ons ook de waardige toon van droefheid en condoleance, welke zich dezer dagen uitte in de Pers. De „Curacao'sche Courant", „El Imparcial" en „El Vapilador" bleven recht op der Katholiekken erkentelijkheid. In dit nummer wijdt ook de Heer dr. José A. Serrano eenige regels van dankbare hulde aan de nagedachtenis van Monseigneur zaliger.

Dinsdag jl., den gedenkdag van de overbrenging der Heilige Reliquiën van den H. Dominicus, boden de Zusters van de Derde Orde van St. Dominicus den Hoogw. Administrator een sierlijk bloemenkruis aan, in zwarte lijst omvat en met toepasselijk opschrift. Als blijk van der Zusters Dominicaansen pieteit voor en dankbare vereering van den overleden Bisschop en Dominicaan zal dat kenrig geschenk aan het grafmonument gehecht worden. — Ten slotte vermelden wij hier nog een dergelijk huldeblijk van de leden der Congregatie van de Onbevleete Ontvangenis op Pietermaai. Gisteren morgen woonden de Congreganisten met de meest godsvrucht een H. Mis bij, die zij voor wijlen Mgr. van Ewijk lieten opdragen. Na de H. Dienst deden zij op het R. K. kerkhof van Otrabanda een heerlijken krans van de fijnste kunstbloemen op het graf plaatsen van den Ontslapen Prelaat. Binnen den krans leest men de woorden: *Ofrenda de fidel ternura que consagran á la memoria del virtuoso Prelado Fr. P. H. J. A. VAN EWIK, Vicario Apostólico de Curazao, pasado el mejor día el 18 de Mayo de 1886: los miembros de la Congregación establecida en Pietermaai bajo los auspicios de la Inmaculada Concepción de la Santísima Virgen María.*

NEDERLAND.

H. H. M. M. de Koning en de Koningin met de prinses en gevolg zijn Dinsdagmiddag 27 April uit de residentie naar Amsterdam vertrokken. Een talrijke menigte was bij het paleis en aan het station.

Te ongeveer 2.30 arriveerden de hooge reizigers aan het Centraal-Station te Amsterdam. Op de Prins Hendrikkade en het Damrak, waarlangs het vorstelijk paar zich in open rijtuig naar het paleis begaf, stond een dichte menigte geschaard, die blijken gaf van buitengewonen geestdrift. Zoo ook op den met menschen bezaaiden Dam, vooral toen de Koning, in admiraals-uniform, en de Koningin met prinsesje Wilhelmina in hun midden, op het balkon de de menigte herhaaldelijk groetten. De koningin droeg een bronskleurige japon en het prinsesje was geheel in het wit gekleed. Van alle openbare en uit veel particuliere woningen wapperde de nationale driekleur.

— De Koninklijke familie zal in den a. s. herfst eer geruimen tijd op het kasteel Colmar Berg in Luxemburg doorbrengen. Dit bericht heeft groote vreugde in het hertogdom verwekt.

— Onder de talrijke pelgrims, die op 10 Mei de bedevaart naar Rome uit Nederland zouden medemaken, behoorden ook: Mgr. Hoefnagels en Mgr. Boermans de Bisschop-coadjutor van Roermond alsmede Mgr. Leyten, bisschop van Breda, die alsdan zijn voorgeschreven bezoek aan de heilige graven der Apostelen zal brengen. De bedevaartgangers naar Rome zouden bij Z. H. den Paus ter audientie worden toegelaten op 21 of 22 Mei. Ongeveer 150 pelgrims hebben zich aangemeld.

BUITENLAND.

ROME. — Terwijl de machtigste mogendheden der wereld onderling strijden om hun invloed in het Oosten overwegend te maken, is Paus Leo XII hun vóór geweest en heeft thans aan de Hoven van Japan, China en zelfs van Perzië zijn afgevaardigden, die als nuntiusen, delegaten of gezanten den Pauselijken Stoel vertegenwoordigen. De apostolische delegaat voor China zal wellicht niemand anders wesen, dan Mgr. Taglibue, die sedert 40 jaren zich aan de mis-

siën in China wijdt en derhalve alle moeilijkheden en alle gebruiken des Lands door en door kent.

De Paus-Souverein.

Heeft Duitschland duidelijk den souverainen toestand des Pausen bevestigd, Spanje van zijn kant erkent dezelfde rechten. Verleden maand toeh heeft de plechtige overhandiging plaats gehad van de keten van het Gulden Vlies, welke koningin Christina aan den staatssecretaris Mgr. Jacobini zond, wegens het gelukkige resultaat der pauselijke bemiddeling ten opzichte van de Carolinen-eilanden. *De overhandiging kan slechts geschieden door een vorst.* Tot dat doel richtte de koningin van Spanje zich tot Z. H. Leo XIII, die dan ook den kardinaal het hooge onderscheidingsteeken plechtig overhandigde. Bij deze indrukwekkende ceremonie was het gehele pauselijke Hof en het corps diplomatique tegenwoordig.

Op het gebied der staatkunde beleven wij thans in Italië de meest tegenstrijdige en allerzonderlingste dingen. In een programma voor de algemeene verkiezingen, die den 23a Mei a. s. zullen gehouden worden, doet de ex-Garibaldist Fazzara het voorstel tot een oprechte verzoening van Italië met het Vaticaan, als eenig middel tot bestrijding der kwalen, waaronder het vaderland gebukt gaat. Het is werkelijk een sterk blijk van de behoefte, die in alle handelingen van het openbaar leven aan het licht komt, en die meer en meer onafwijsbaar moet genoemd worden. Het valt niet tegen te spreken, dat Italië een volslagen en onherstelbaren ondergang tegemoetgaat, indien het bij zijn vijandige houding tegenover de Kerk blijft volharden, en dat in dit geval de monarchie het eerst de vreeselijke gevolgen zal ondervinden. Ten einde groot kwaad af te weren, is dus een meer christelijke staatkunde noodzakelijk. Deze zijn de gedachten, die de lezing van het program opwekte, hetwelk als een onvrijwillige hulde mag beschouwd worden aan de Kerk en het pauselijk gezag. De bekentenissen van Fazzara moeten onthouden worden. De geestelijkheid in Italië is volstrekt niet onvaderlandlievend; zij stelt zich boven de partijen; zij bemint Italië en zal als bondgenoot van de Regeering optreden, zoodra deze niet langer zich zelf vijandig zal toonen tegen de Kerk en recht zal hebben gedaan aan de billijke eischen van den H. Stoel. De verzoening tusschen het Vaticaan en het Quirinaal kan dan alleen plaats hebben, wanneer Italië bereid zal zijn, zijn ongelijk te erkennen en het te herstellen. (De Tijd.)

LONDEN, 12 Mei. In de avondzitting van heden werd de voordracht tot afschaffing van den doodstraf met 117 tegen 62 stemmen afgewezen.

— 15 Mei. De regeering heeft 2 miljoen ponden ammunitie naar Dublin gezonden. Ook zijn groote hoeveelheden geweren aangekocht.

— 17 Mei. Er bestaat geen hoop meer voor Gladstone, dat zijn Iersche voorstellen aangenomen worden. Men gelooft, dat het Parlement zal onthouden worden. Daags daarna werd gemeld, dat Gladstone reeds tot de onthouding van het Parlement besloten heeft; men twijfelt er aan, of de Koningin met dat besluit van haren Premier is ingenomen.

— 18 Mei. De Regeering wil een beroep doen op het Land. Volgens Daily News is het aftreden van het tegenwoordig ministerie wenschelijk, en zou alsdan als Premier van het nieuwe Kabinet markies van Hartington in aanmerking moeten komen.

MADRID, 18 Mei. — Een dépêche meldt, dat de Koningin regentes gisteren van een prins is bevalien.

BUENOS-AYRES, 11 Mei. — Gisteren werd op President Roca [v. Argentijnsche Republiek] een moordanslag gepleegd. De moordenaar had voor zijn misdadig plan het oogenblik gekozen, dat de heer Roca zich op weg begaf naar het paleis waar hij het Congres zou openen, en bracht zijn slachtoffer een vreeselijke ofschoon niet gevaarlijke wond toe aan het hoofd. Niettemin werd de boodschap van den President in het Congres voorgelezen en zijn de zittingen voor het jaar 1886/87 geopend.

PEKING. — Het Berlijnsche „Tageblatt" heeft 11 Mei jl. een brief uit China opgenomen, waarin Engelsche

en andere niet-Duitsche kooplieden voldaar van principiële tegenwerking der Duitschers beschuldigd worden. Onder de agenten van Amerika, Engeland, Duitschland, Frankrijk en België heerscht een ware oorlog om zich meester te maken van de vergunning tot aanleg van spoorwegen. Ten einde bij de Chineesche regeering de Amerikanen gehaat te maken, brengen de Engelschen voortdurend staaltjes van de vervolgingen aan het licht die de Chinezen in Californië te verduren hebben. — Behalve dezen Spoorwegoorlog van buitenlandsche agenten heeft het Homelsche Rijk nog een anderen strijd en wel van buitenlandsche gezanten te beslechten. Elke groote mogendheid schijnt namelijk tuk te zijn op de vriendschap van China. Dit ging den 12 dezer zóóver, dat de Duitse gezant nauwelijks een onderhoud met Prins Chun, president van den nieuwen admiraliteits-raad, verzocht had, of aanstonds meldde zich de Fransche gezant bij den president aan met eenzelfde verzoek. Prins Chun heeft op voorkomende wijze beiden gezanten de gewenschte audientie toegestaan.

NOTICIA.

Solemnidad fúnebre.

Dignísimo Administrador di Vicariato di-Curazao lo ofrece *dia Luna* 6½ ora un misa cantar den *Hospital* i *dia Martis* 6½ ora un misa solem den CONVENTO di Awasal pa descanso di alma di Mgr. H. J. A. VAN EWIK.

Ministerio di Hoelanda.

De Tijd, hurgando e circunstancias, koe a hiba Ministerio di Hoelanda na pidimento di su ontslag, ta considera subimento di un ministerio nobo liberal como un cos imposible; posobra lo é no por goberna sin un proyecto di enmenda constitucion i ley di eleccion, i despues di lo ké a sosode den último lunanan coe asunto di leyman di school, un ministerio liberal lo no jega na logra e proyecto-ai. P'esai *de Tijd* ta di opinion, koe ó nan mester conserva e ministerio mees, koe ta existi, ó nan lo mester forma un di *anti-liberalnan*.

Un otro courant di Hoelanda ta di mees sintimento i é ta bisa entre otro cos: „Anti-liberalnan no ta bato poner na prueba nunca ainda. Hende no sabi kiko nan tin. Lar-ga nos pone nan tambe un bé na ocasion di moestra kiko nan por. Nan tin derecho ai-riba, awor koe nan a jega na tin mitar di pues-tonan den Tweede Kamer." Enfin, otro luna lo tin eleccion nobo pa Tweede Kamer, ai nos lo mira kiko lo sosode.

„Times" riba carta di Mgr. Guibert.

Si e hembarnan di gobiernoe di Francia tabatin un poco comprendimento di política, nan lo a comprende, koe nan ta coba nan mees graf coe toer nan medida odiosonan di persecucion contra Iglesia Católica. Esai ta opinion di *Times* tambe, un órgano koe di ningun manera no por ta sospechá di clericalismo. E courant protestant al di Inglaterra papiando di e carta di Mgr. Guibert, koe nos lezadornan conoce, ta bisa, koe Grévy, President di República Frances, mester sabi mucho bon cuantoe maloe e medidanan, riba cual Mgr. Guibert ta keha, a haci na Francia caba.

„Como un hombre de estado prudente i animar coe sintimentoenan di paz" — „Times" ta sigi — „Grévy mester sinti, koe e lucha-ai a bai muchoe aleuw caba, i koe consecuencia di esai por ta un reaccion. Catolicismo ta religion real ó oficial di majoria di pueblo Francés. E tin forza na reserva, coe hende mester toema na consideracion. En cuantoe na consecuencia, koe un política anticlerical por tin, Cardenal Guibert ta haci algun advertencia, koe Republica no mester desperdicia absolutamente."

Despues di moestra koe República Frances ta goza di toer cos, menos di un prestigio asina grandí, koe é

por larga di haci cuenta di enemistad di un parti grandi di pueblo. *Times* ta caba su observacionnan bisando:

„Nada por hustifica actualmente toer e leynan, koe ta oprimi clero i sin trece na bida ningun probechoe pa Estado. Un gobiernoe no mester traha na propagacion di ningun opinion particular, maske esai por ta favorable ó desfavorable pa Iglesia; muchoe b' gobiernoe nan ta loe-bida e berdad-ai. Parce koe algun Diputado di Francia no tin medio mas agradable pa eherce nan funcion, koe persigiendo Iglesia Católica. Nan por keda sigur, koe Iglesia lo no larga hende tumbé sin koe é defende su derecho; i manera Cardenal Guibert ta larga sinti, República no a ricibi promesa di inmortalidad ni di Dios, ni di historia. Cardenal Guibert ta prescribi un nota, segun cual un número grandi di hombre Frances i un número mas grandi ainda di muher Frances lo regla nan manera di biba. E ta moestra e razonnán, koe, poderoso riba nan mees, ta haja mas importancia i valor den un tempoe, koe Europa ta mira coe ancia, aplicacion di algun di e doctrinan, koe enemigoenan di clericalismo ta predica."

En verdad, si nunca e fruta desgraciadoenan di principio anticlericalnan a presenta nan mas claramente, esai ta na e momentoe-aki, awor, koe e continuo movimiento revolucionarian, koe ta sagudi sociedad té den su fundamentoe nan, ta anuncia un destruccion general.

Orden di Jesuitanan.

Na relacion coe e estadistica loco di Orden di Jesuitanan, koe *Nieuws van den Dag* a publica (Mira A. di C. di e luna-aki), bale la pena pa nos copia un otro estadistica di un courant di Roma, jamar *Mastro Peppe*. Segun su número di 18 di Januari pasar, Sociedad di Jesus a establece mas di 1700 mision den 345 anja di su existencia. Den e tempoe-ai Jesuitanan a establece 600 colegio, mas di 3000 misa, mas di 5000 asilo pa toer sorto di pover i desvalido; nan a batiza mas di 40 milyon hende; nan a produci mas di 30.000 scirbidor, koe a proporcione mas di 240.000 boeki na toer bibliotecanan di mundo, i koe a scirbi riba toer ciencia, riba toer arte, i den toer lenga, conoir i no conoir.

No ta fácil pa hende calcula e cifranan-ai criticamente, ma ta sigur koe nan merece mas confianza koe e „Jesuita General" di *Nieuws v. d. Dag*. I coe rason *Mastro Peppe* ta poentra „toer profesor, preceptor i discipulo di Academia modernonan," i ki otro reunion ó institucion a haci tantoe den asina poco tempoe i meimei di tantoe lucha i persecucion?

Ta tristoe.

Verdaderamente Francia ta inspira compasion. Un caha sin fondo manera boco di Danalda; un gobiernoe sin forza, koe ta cos di hunga di diferente partidonan; un representacion di pueblo, koe ta malgasta toer tempoe precioso di parlamento sin haci caso di interesnan di nacion.

Coe pasoe di gigante e nacion desgraciadoe-ai ta bai na encuentro di bancarrota i revolucion. Si hende kier sinja conoce verdadera situacion di Francia, ta suficiente si nan tira un bista riba Paris, capital di República Frances. Pues bon, Paris ta completamente *radical*; i hende por duda esai ainda despues di toer lo ké nan a tende ó mira den último tempoe-aki?

Awor atrobé Consejo Municipal di Paris a doena un prueba espléndido di e espíritu revolucionario, e espíritu di Comunismo, koe ta animé. El a destina 10.000 franc pa e menesteronan koe tin den e *victimanan* di Decazeville. E *victimanan* ai ta e bandidonan, koe a nenga trabao i koe a trapa nan director mata. Verdadero number di e accion-ai di *filantropia* mester ta: „Un recompensa pa revolucionarianan." Na 1789 *guillotina* tabata reina na Francia, na 1889 esai lo ta trocar pa *trapamento morto*.

